

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

09 septembrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail și de către avocatul Dunas Andrei în numele inculpatului Uzunov Maxim, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriai Cahul, sediul Central din 28 decembrie 2018 și deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 noiembrie 2019, în cauza penală privind-l pe

*Uzunov Maxim xxxx, născut la xx xx xxxx, originar
xxxx xxxx.*

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 30.06.2016 – 28.12.2018;

Instanța de apel: 06.03.2019 – 27.11.2019;

Instanța de recurs: 27.05.2020 – 09.09.2020.

Asupra admisibilității recursurilor în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriai Cahul, sediul Central din 28 decembrie 2019, Uzunov Maxim a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.264 alin.(4) Cod penal, la 4 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 4 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Prin aceeași sentință, procesul penal în privința lui Uzunov Maxim în baza art.266 Cod penal, a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

Acțiunea civilă înaintată de către succesorul părții vătămate Pavel Ecaterina privind repararea prejudiciului moral a fost admisă și s-a dispus încasarea din contul lui Uzunov

Maxim în beneficiul succesorului părții vătămate Pavel Ecaterina a prejudiciului moral în mărime de 100 000 lei.

Solicitarea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, Uzunov Maxim la data de 04.10.2015, aproximativ la ora 21:50, fiind în stare de ebrietate, conducând mijlocul de transport, model „Dayhatsu Materia”, n/î xxx xxx, deplasându-se în or. Taraclia str. Ștefan cel Mare, în direcția str. Voczalinaia, cu încălcarea p. 2 a), p. 14, p. 45 alin. 1) a) d) alin. 2) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, care stipulează că în Republica Moldova vehiculele se conduc pe partea dreaptă a carosabilului în sensul de mers, conducătorului de vehicul îi este interzis să conducă vehiculul în stare de ebrietate, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția, dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase, nu a luat în considerare situația rutieră, s-a deplasat în sens opus fără a micșora limita de viteză stabilită a lovit ciclistul Pavel Dumitru, care se deplasa pe banda sa de circulație, ca urmare ciclistului Pavel Dumitru i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de: traumă craniu-cerebrală deschisă, cu plăgi contuze pe față, echimoză și edem al țesuturilor moi periorbital stânga, plagă contuză parietal dreapta, hemoragii în țesuturile moi pericraniene, fractura osului frontal din stânga, hematom subdural din stânga, hemoragii subarahnoidiene frontal stânga și parietal dreapta, traumă toraco-abdominală închisă, contuzia și colabarea pulmonului stânga, ruptura splinei, ruptura cupolei diafragmale stângi, excoriații multiple pe abdomen din stânga, contuzia rinichiului cu ruptura hilului din stânga, contuzia pancreasului, hematom retroperitoneal masiv din stânga, urme de sânge în cavitatea abdominală, multiple contuzii toracice, multiple fracturi bilaterale ale coastelor, cu hemoragii în țesutul moale adiacent, ruptura ficatului, care se califică ca leziuni corporale periculoase pentru viață, soldate cu decesul victimei Pavel Dumitru.

Tot el, la data de 04.10.2015, aproximativ la ora 21:50, fiind în stare de ebrietate, conducând mijlocul de transport, model „Dayhatsu Materia”, n/î xxx xxx, deplasându-se în or. Taraclia str. Ștefan cel Mare, în direcția str. Voczalinaia, nu a luat în considerare situația rutieră, ținând permanent seama de următorii factori: starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția s-a deplasat în sens opus fără a micșora limita de viteză stabilită, astfel a lovit ciclistul Pavel Dumitru, care se deplasa pe banda sa de circulație, cauzând ultimului leziuni corporale grave soldate cu decesul victimei Pavel Dumitru, ulterior, încălcând pct. 12 alin. (1), lit. a), c), g) din Regulamentul circulației rutiere, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 357 din 13.05.2009, care reglementează: conducătorul de vehicul implicat într-un accident în traficul rutier este obligat: să oprească imediat vehiculul semnalizându-l în conformitate cu prezentul Regulament, în lipsa sau defecțiunea semnalizării conducătorul este obligat să stabilească indicator de avertizare la o distanță de 30 m în fața sau spatele vehiculului pe aceeași bandă, pentru a fi observat de alți conducători auto. În localități în timpul traficului intens indicatorul poate fi stabilit la o distanță mai mică, astfel, pentru a fi observat de conducătorii auto, de asemenea să acorde primul ajutor, să cheme ambulanța în cazul în care în accident au fost cauzate traumatisme persoanelor, iar dacă aceasta nu este posibil sau în

cazurile de urgență – să asigure transportarea persoanei traumatizate la cea mai apropiată unitate medicală cu un vehicul de ocazie ori cu propriul vehicul, să declare la unitatea medicală identitatea sa, prezentând permisul de conducere sau alt act, precum și certificatul de înmatriculare a vehiculului, ulterior să revină la locul accidentului, să anunțe despre accident poliția și să rămână pe loc până la sosirea polițiștilor. Imediat a părăsit locul accidentului cu scopul evitării răspunderii penale.

3. Nefiind de acord cu sentința pronunțată împotriva acesteia au declarat apeluri:

3.1. Procurorul, a solicitat casarea acesteia în partea pedepsei stabilite inculpatului, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit ordinii stabilite pentru prima instanță, prin care lui Uzunov Maxim să-i fie numită o pedeapsă mai aspră sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 5 ani și să fie dispusă încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a sumei 9 662 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare.

În motivarea apelului a invocat, că pedeapsa aplicată este prea blândă, considerând că această soluție este una greșită și care nu corespunde scopului pedepsei penale de corectare și reeducare a inculpatului.

Astfel, la individualizarea pedepsei instanța nu a luat în considerație că, a fost stabilită ca circumstanță agravantă: săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată pentru infracțiuni similare.

Acuzatorul consideră că pedeapsa stabilită inculpatului este vădit neproportională celor comise și urmările produse, aplicată cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal.

Totodată, prima instanță neîntemeiat a respins demersul acuzatorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare ce au fost suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor de urmărire penală, și anume pentru efectuarea expertizelor judiciare.

Conform art.art.227-229 Cod de procedură penală, cheltuielile de judecată cuprind sumele cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale, iar plata acestora sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului (art.229 alin.(1) Cod de procedură penală).

Astfel, legea permite ca cheltuielile judiciare să fie suportate de condamnați, însă instanța de judecată neîntemeiat a respins încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat, în cazul dat suma de 9 662 lei, costul rapoartelor de expertiză.

3.2. Avocatul Dunas Andrei în numele inculpatului Uzunov Maxim, prin care a solicitat casarea parțială a acesteia în partea laturii penale, rejudecarea cauzei cu adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai blândă, cu aplicarea art.90 Cod penal.

În motivarea cererii, apelantul a invocat că instanța nu a dat nici o apreciere cererii privind recalificarea componentei de infracțiune imputată inculpatului, prevăzută de art.264 alin.(4) Cod penal, cu recalificarea acțiunilor ultimului în art.264 alin.(3) Cod penal, cerere prezentată și primită spre examinare de către instanța de fond fa 03.12.2018.

La fel, instanța de fond nu s-a expus asupra declarației depuse personal de inculpat privind recunoașterea vinovăției sale în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) Cod penal, declarație prezentată la ședința de judecată din 03.12.2018, care nu se regăsește în partea

motivatoare a sentinței. Totodată, invocându-se că, instanța de fond nu s-a expus asupra declarației depuse personal de inculpatul privind căința sinceră în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(3) Cod penal, declarație prezentată la ședința de judecată din 03.12.2018, care nu se regăsește în partea motivatoare a sentinței.

Instanța neîntemeiat a respins cererea părții apărării privind citarea și audierea martorilor: Mitroșenco Anna, Oglindă Victor, Bumaghin Nicolai, Dușcov Piotr, martori oculari care au participat nemijlocit la un șir de acțiuni de urmărire penală desfășurate cu anumite încălcări a normelor de procedură, care urmau să confirme sau să infirme anumite împrejurări și circumstanțe a acțiunilor urmăririi penale.

Apărarea a remarcat și faptul încălcării principiului egalității armelor și a prezentării probelor noi, drept urmare a fost respinsă neîntemeiat cererea privind emiterea unei încheieri cu privire la administrarea unor probe noi aflate în cadrul instituției medico-sanitare publice, Spitalul Clinic de Psihiatrie, din mun. Chișinău, prin care s-ar putea confirma faptul existenței a careva circumstanțe atenuante în privința condamnatului Uzunov Maxim, fiind o persoana cu responsabilitate redusă. Consideră că a fost încălcat principiul contradictorialității și principiul apărării, deoarece instanța nu a dat nici o apreciere probelor prezentate de partea apărării, și anume în privința declarațiilor martorilor oculari Domuși Natalia și Telpiz Tamara, care au dat declarații veridice, în lipsa a careva momente contradictorii, fiind elucidate clar și în amănunte concrete toate acțiunile condamnatului după producerea accidentului.

A mai indicat că, instanța a pus la bază doar declarațiile martorilor acuzării, dintre care nici unul nu au indicat circumstanțele săvârșirii accidentului, nimeni dintre ultimii nu l-au văzut pe inculpat, respectiv nu au putut confirma sau infirma starea fizică a acestuia, prezentând doar presupuneri precum că ar fi Uzunov Maxim, deoarece este autovehiculul ultimului. Totodată, este dubios faptul că martorii acuzării au depus declarații asemănătoare, analogice, fapt ce nu poate corespunde realității, deoarece nici unul din ei nu a fost martor ocular săvârșirii accidentului. Instanța nu a dat nici o apreciere procesului-verbal de cercetare la fața locului, schemei de producere a accidentului, procesului-verbal de cercetare a autovehiculului și altor acte procesuale, unde condamnatul Uzunov Maxim urma, în mod obligatoriu, să participe la acțiunile de urmărire penală, probele date fiind administrate ilegal, fapt care ar conduce la nulitatea acestora, deoarece lipsește semnătura condamnatului.

Instanța a admis despăgubiri morale neîntemeiat, deoarece la materialele cauzei penale este anexată doar o simplă cerere a succesului părții vătămate, lipsește acțiunea civilă, lipsește o argumentare justificată, legală și un suport probatoriu cu privire la suma solicitată, nu este anexată nici o probă pertinentă și concludentă privind recuperarea prejudiciului moral, lipsește ordonanța de recunoaștere ca acte civilmente responsabilă, unde urma să fie indicată persoana care poartă răspundere civilă, drept urmare, în lipsa acestora, instanța urma să lase fără examinare aspectul civil în cadrul dosarului penal.

3.3. Avocatul Kornacker Gabriela în interesele succesului victimei Pavel Ecaterina, solicitând casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră și majorat cuantumul prejudiciului moral.

În motivarea apelului a invocat, că pedeapsa stabilită inculpatului este vădit neproportională celor comise și urmările produse, aplicată cu abatere de la criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art.75 Cod penal.

Totodată, a menționat că suma de 100 000 lei, încasată de instanța de fond nu este capabilă să acopere suferințele morale provocate succesorului victimei. Viața umană este cea mai mare valoare care poate exista, iar art.2 CEDO impune Statului obligația de a proteja dreptul la viață prin aplicarea eficientă a prevederilor legislației penale în vederea împiedicării crimelor împotriva persoanei, asigurată de un mecanism de aplicare a legii pentru prevenirea, suprimarea și pedepsirea încălcărilor acestor prevederi. Astfel, ținând cont de valoarea pe care o are viața umană și care nici nu trebuie demonstrată, ținând cont de alți factori, precum că victima era unicul fiu la părinți, și prin urmare unicul întreținător, vârsta tânără la care i-a fost curmată viața, atitudinea făptuitorului față de cele comise, și anume că nu a manifestat o căință sinceră față de cele întâmplate, pe tot parcursul procesului a avut un comportament sfidător și extrem de obraznic, nu a compensat nici un leu succesorului victimei, iar prejudiciul moral solicitat în mărime de 1 000 000 lei este echitabil și justificat.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 27 noiembrie 2019, apelul declarat de către avocatul Dunas Andrei în numele inculpatului Uzunov Maxim a fost respins, ca neîntemeiat, admise apelurile declarate de către procuror și de către avocatul Kornacker Gabriela în interesele succesorului victimei Pavel Ecaterina, casată parțial sentința în latura penală, în partea stabilirii pedepsei principale în baza art.264 alin.(4) Cod penal și în partea încetării procesului penal pe capătul învinuirii în baza art.266 Cod penal și pronunțată în această parte o hotărâre nouă, potrivit căreia Uzunov Maxim a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.264 alin.(4) Cod penal și i-a fost stabilită pedeapsa de 6 ani 6 luni închisoare, cu executare pedepsei în penitenciar de tip deschis.

Uzunov Maxim a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art.266 Cod penal, cu liberarea de la pedeapsa penală, din motivul expirării termenului prescripției tragerii la răspundere penală.

În rest sentința a fost menținută.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut că, deși instanța de fond la pronunțarea sentinței, corect, a stabilit circumstanțele de fapt și de drept și just a concluzionat că, inculpatul a săvârșit infracțiunile imputate, însă la stabilirea pedepsei nu a ținut cont de criteriile de individualizare a acesteia, menționând că pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepsei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și stabilirea pedepsei în limitele fixate în partea specială.

Verificând argumentele invocate în apelul părții apărării, instanța a ajuns la concluzia că acestea sunt nefondate, fiind combătute de probele anexate și circumstanțele stabilite în cadrul cercetării judecătorești în instanța de fond, verificate în cadrul procedurii de examinare a apelului.

De asemenea, instanța de apel întemeiat a apreciat critic declarațiile inculpatului, considerându-le neveridice și date cu scopul evitării răspunderii penale, or, acestea se contrazic prin întregul sistem de probe cercetate, care combat în întregime versiunea inculpatului, și anume declarațiile martorilor Nicu Serghei, Belioglo Ivan, Delibaltova Elena, Chirova Alla, Rizov Serghei, Vitcov Piotr, Ceban Natalia, Bumaghin Nicolai, Ivancenco Maria, coroborare cu probele materiale.

Argumentul părții apărării precum că, prima instanță a adoptat soluția incorectă de

condamnare a inculpatului în baza art.264 alin.(4) Cod penal, instanța de apel a constatat că prima instanță nu a comis careva erori de fapt care ar impune casarea sentinței adoptate în partea recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea acțiunilor infracționale.

Instanța de apel a considerat că aceste afirmații ale avocatului reprezintă opinia subiectivă a părții apărării, or, prima instanță în sentința corect și justificat și-a motivat soluția sub aspectul recunoașterii vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.264 alin.(4) și art.266 Cod penal, luând în considerație probele administrate legal de către organul de urmărire penală și cercetate în ședința de judecată la prezenta cauză penală, cu respectarea prevederilor art.100 alin.(4) Cod de procedură penală, le-a dat o apreciere justă potrivit art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept, și ajungând la concluzia corectă cu privire la vinovăția inculpatului în comiterea faptelor și prezența în acțiunile inculpatului a elementelor infracțiunilor incriminate.

La fel, a menționat că nu există careva temei legal de a pune la îndoială probele prezentate de către acuzare, dat fiind faptul că ele întocmai coroborează cu materialele dosarului din cauza admisibilității acestora, iar conținutul fiecărei din aceste probe confirmă cu certitudine vina inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute de art.264 alin.(4) și art.266 Cod penal.

Instanța de apel a considerat neîntemeiate motivele invocate de partea apărării în interesele succesului victimei cu referire la dezacordul despăgubirilor morale încasate de prima instanță, reținând că la materialele dosarului este anexată ordonanța de recunoaștere în calitate de parte civilă din 13 octombrie 2015, prin care Pavel Ecaterina a fost recunoscută în calitate de parte civilă (vol. I, f.d.74). La fel, și cererea acesteia din 13 octombrie 2015, prin care Pavel Ecaterina a solicitat încasarea prejudiciului moral în mărime de 1 000 000 lei (vol. I, f.d.75). Motivând suma dată prin faptul că, Pavel Dumitru era unicul ei fiu, acesta nu-i poate fi întors, și el și era singura sa nădejde la bătrânețe, deci punând accent pe aceste circumstanțe, corect prima instanță a admis acțiunea civilă și a hotărât încasarea sumei de 100 000 lei, cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul succesului victimei. Faptul că nu a fost recunoscut Uzunov Maxim în calitate de parte civilmente responsabilă, nu este temei de respingere a cerinței de încasare a prejudiciului moral, Pavel Ecaterina a fost recunoscută în calitate de parte civilă, a fost demonstrată vinovăția inculpatului de săvârșirea faptelor imputate și la depunerea acțiunii civile se desprinde împotriva cui aceasta este înaintată, pe Uzunov Maxim îl indică ca pârât. Deci, chiar dacă nu-l indică pe inculpat ca parte civilmente responsabilă, aceasta nu duce la respingerea cererii privind încasarea prejudiciului moral, că nu ar fi fost depusă împotriva lui.

În această ordine de idei, instanța de apel a menționat că, succesul victimei la depunerea apelului invocă necesitatea admiterii integrale a acțiunii civile, instanța de apel a reținut că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral este necesar de a se pune accent pe faptul că în urma săvârșirii infracțiunilor, o persoană a fost lipsită de viață, suma de 100 000 lei fiind în concordanță cu suferințele succesului victimei, raportate la circumstanțele comiterii faptelor. Deoarece, unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația, trebuie să prezinte o justă și integrală despăgubire. În termenii CEDO, acest criteriu se exprimă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel încât aceste să aibă efect compensator și nu trebuie să constituie nici sume

excesive pentru autorul daunelor, și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor, prevederi de care a ținut cont instanța de fond la stabilirea cuantumului prejudiciului moral. Concluzie, la care, instanța de apel ca și prima instanță, pune accent pe gravitatea faptelor săvârșite și consecințele acestora, de posibilitatea de restabilire a psihicului succesoriului victimei, de satisfacția pe care o primește persoana în urma pedepșirii inculpatului.

Astfel, instanța de apel a considerat că anume această sumă este una rezonabilă și suficientă pentru recuperarea prejudiciului moral. Cu atât mai mult, că recuperarea prejudiciului moral nu poate avea drept scop sancționarea repetată a inculpatului, crearea pentru el a unei situații financiare grele, iar pentru succesoriul victimei nu poate servi ca o metodă de îmbogățire fără justă cauză, iar suma solicitată în mărime de 1 000 000 lei are un caracter excesiv și nu este rezonabilă în raport cu suferințele suportate și acțiunile inculpatului, anume suma de 100 000 lei este în concordanță cu suferințele succesoriului victimei, raportate la circumstanțele comiterii faptelor.

În circumstanțele expuse, se manifestă netemeinicia argumentelor părții apărării invocate în acest sens, cât și a celor din apelul depus în interesele succesoriului victimei.

Cu referire la numirea pedepșei penale, instanța de apel a conchis că, instanța de fond la stabilirea categoriei pedepșei nu a ținut cont de criteriile de individualizare a acesteia, menționând că pedeapsa aplicată inculpatului trebuie să fie capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii penale și pedepșei penale, în strictă conformitate cu dispozițiile părții generale a Codului penal și în limitele fixate în partea specială.

În consecință instanța de apel a conchis că inculpatului urmează a i se stabili pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 6 ani 6 luni, cu executare pedepșei în penitenciar de tip deschis, care va fi echitabilă și proporțională.

Instanța de apel a considerat că, anume această pedeapsă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunile comise de către inculpat, iar pedeapsa stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptelor comise de acesta, cât și personalității inculpatului

Instanța de apel a apreciat ca nefondată solicitarea acuzatorului de stat privind încasarea de la inculpat în beneficiul statutului a cheltuielilor judiciare legate de efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară în sumă de 9 662 lei, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului de comiterea infracțiunilor incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Conform prevederilor expuse în art.229 alin.(1) și (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului și instanța poate elibera de aceste cheltuieli, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata acestora poate influența substanțial situația materială a persoanelor.

Potrivit art.227 alin.(3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Conform art.75 alin.(3) al Legii nr. 68 din 14.04.2016, cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare, cu excepția cazurilor prevăzute la art.142

alin.(2) Cod de procedură penală. Potrivit art.2 al Legii menționate, ordonator al expertizei judiciare este organul de urmărire penală, instanța de judecată sau un alt participant al unui proces derulat conform legislației de procedură civilă, penală sau contravențională, care are dreptul de a dispune sau de a solicita în mod independent efectuarea unei expertize judiciare.

În acest context, instanța a reținut că, rapoartele de expertiză judiciară, au fost ordonate de către organul de urmărire penală în vederea stabilirii leziunilor corporale la părțile vătămate, în urma săvârșirii infracțiunii de către inculpat, fiind acțiuni procesuale ce țin de administrarea probatoriului și formularea învinuirii, care sunt puse în sarcina acuzării.

Instanța de apel a reiterat că, cheltuielile pentru efectuarea expertizelor judiciare la caz, sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale întru acumularea probatoriului necesar, acestea sunt trecute, de fapt, în contul statului și nu urmează a fi puse pe seama inculpatului. Aceste acțiuni țin de activitatea organului de urmărire penală, care are un rol activ în procesul de depistare a diferitor circumstanțe care dovedesc infracțiunea și identifică făptuitorul, pentru aducerea învinuirii de stat.

Trecerea cheltuielilor judiciare în procesul penal în contul statului își are temeiul în necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit. Or, într-o situație contrară, acest principiu nu-și mai are valoarea. Reieșind din aceste circumstanțe, instanța de apel a considerat oportun de a respinge cererea acuzatorului de stat cu privire la încasarea din contul lui Uzunov Maxim a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară în mărime de 9 662 lei, acestea fiind trecute în contul statului, conform art.227 alin.(3) Cod de procedură penală.

5. Nefiind de acord cu soluțiile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare, au declarat recursuri ordinare:

5.1. Procurorul, invocând temeiul pentru recurs prevăzut de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, concretizând că decizia atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția în partea neîncasării în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare, fapt ce denotă că soluția adoptată este una vădit neîntemeiată, deoarece instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate de către acuzatorul de stat în apelul declarat.

În argumentarea recursului procurorul menționează, că instanța de apel greșit a conchis, că cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizelor, reprezintă cheltuieli judiciare ce sunt achitate din bugetul statului.

Susține că conform Legii nr.316 din 22 decembrie 2017, alin.(2) din art.143 Cod de procedură penală, care prevedea că plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatoriu se face din contul bugetului de stat, a fost abrogată, iar la moment se solicită restituirea acestor cheltuieli statului, cheltuieli care au fost suportate din cauza comiterii infracțiunii.

Subliniază procurorul, că la soluționarea chestiunii privind încasarea cheltuielilor judiciare, trebuie respectate prevederile art.229 alin.(1) Cod de procedură penală, care pe prim plan pune sarcina pe condamnat, responsabil de aceste cheltuieli în legătură cu comiterea infracțiunii. Și doar dacă condamnatul nu este în stare să le achite din diferite motive, invaliditate, incapacitatea juridică etc., cheltuielile sunt trecute în contul statului.

Totodată, instanța de apel, odată ce a dispus respingerea cererii procurorului privind încasarea de la inculpat a sumei de 9 662 lei, cu titlu de cheltuieli judiciare, nu a dispus trecerea

acestora în contul statului, astfel, rezultă că nu dispunem de o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum cer prevederile art.397 pct. 5) și art.416 Cod de procedură penală.

5.2. Avocatul Dunas Andrei în numele inculpatului Uzunov Maxim, fără a indica careva temeiuri de declarare a recursului din cele conținute la art.427 alin. (1) Cod de procedură penală, contestă hotărârile instanțelor de fond cu recurs ordinar solicitând casarea acestora cu pronunțarea unei hotărâri privind recalificarea acțiunilor inculpatului din art.264 alin.(4) Cod penal în art.264 alin.(3) Cod penal, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, cu suspendarea executării acesteia, prin prisma art.90 Cod penal.

În motivarea recursului declarat avocatul susține că, instanța de fond nu a verificat minuțios toate probele în conformitate cu prevederile art.101 Cod de procedură penală, fiind reținute la baza sentinței probe ce nu coroborează între ele, fără a fi supuse analizei minuțioase în coroborare cu celelalte probe administrate pe învinuirea adusă lui Uzunov Maxim.

Susține apărarea că, vinovăția lui Uzunov Maxim nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente, iar sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri, dubiile în probarea învinuirii urmând a fi interpretate în favoarea inculpatului.

De asemenea, orice probă acumulată în cadrul urmăririi penale urmează să fie cercetată în fața instanței de judecată, în virtutea principiului unui proces echitabil și anume contradictorialitatea procesului.

În cazul de față mărturiile lui Butuc Serghei, sunt importante pentru cercetarea tuturor aspectelor cauzei, or o hotărâre de condamnare nu se poate întemeia doar pe declarațiile doar declarațiile martorilor acuzării.

A mai indicat că, instanța a pus la bază doar declarațiile martorilor acuzării, dintre care nici unul nu au indicat circumstanțele săvârșirii accidentului, nimeni dintre ultimii nu l-au văzut pe inculpat, respectiv nu au putut confirma sau infirma starea fizică a acestuia, prezentând doar presupuneri precum că ar fi Uzunov Maxim, deoarece este autovehiculul ultimului. Totodată, este dubios faptul că martorii acuzării au depus declarații asemănătoare, analogice, fapt ce nu poate corespunde realității, deoarece nici unul din ei nu a fost martor ocular săvârșirii accidentului. Instanța nu a dat apreciere procesului-verbal de cercetare la fața locului, schemei de producere a accidentului, procesului-verbal de cercetare a autovehiculului și altor acte procesuale, unde condamnatul Uzunov Maxim urma, în mod obligatoriu, să participe la acțiunile de urmărire penală date, respectiv probele date au fost administrate ilegal, fapt care ar conduce la nulitatea acestora, deoarece lipsește semnătura condamnatului.

Apărarea subliniază că, instanța de apel a menținut soluția de condamnare adoptată de către prima instanță, fără o apreciere corespunzătoare în parte a fiecărei probe administrate la caz și fără oferirea răspunsurilor asupra tuturor motivelor invocate în apeluri, nu a judecat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, adoptând în cele din urmă o soluție insuficient motivată în raport cu argumentele apelantului și circumstanțele cauzei.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art.432 alin.(2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de

apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art.427 alin.(1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

În cauza deferită judecării, au fost declarate cereri de recurs atât de partea acuzării, cât și de partea apărării, care invocă mai multe critici ce vizează soluția adoptată de instanța de apel. În particular, procurorul, întemeindu-și cererea pe temeiul de casare prevăzute de art.427 alin.(1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a deciziei instanței de apel, doar în latura civilă, contrar poziției exprimate de acuzare, partea apărării, se pronunță pentru casarea hotărârile instanțelor de fond, în partea ce ține de condamnarea inculpatului în baza art.264 alin.(4) Cod penal, considerând că lipsesc probe certe ce ar confirma vinovăția acesteia în comiterea infracțiunii incriminate, cu dispunerea recalificării acțiunilor inculpatului în art.264 alin.(3) Cod penal, prin care inculpatului să-i fie stabilită o pedeapsă mai blândă, cu suspendarea executării acesteia, prin prisma art.90 Cod penal.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către acuzatorul de stat.

Analizând criticele expuse de procuror, se constată că acesta contestă decizia instanței de apel preponderent din considerentul că, în opinia lui, instanța eronat nu a încasat cheltuielile judiciare de la Uzunov Maxim în cuantum de 9 662 lei, suportate pentru efectuarea acțiunilor procesuale necesare pentru instrumentarea cauzei. Instanța de recurs consemnează că cele avansate de recurent nu și-au găsit confirmarea, iar soluția adoptată pe marginea acestei spețe de către instanța de apel, de altfel și de prima instanță, în partea neîncasării cheltuielilor judiciare, este legală, întemeiată și urmează a fi menținută integral.

Contrar celor invocate de recurent, Colegiul penal consideră ca nefondate criticile procurorului referitor la pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, stipulată la pct. 6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, precum că, nemotivat nu au fost încasate cheltuielile judiciare din contul inculpatului. În privința acestor alegații se constată, că au constituit obiect de discuție în instanța de apel și asupra cărora această instanță s-a expus întemeiat, respectiv nu există raționamente ca instanța de recurs să se îndepărteze de la concluziile la care a ajuns instanța ierarhic inferioară.

În susținerea celor menționate, instanța de recurs relevă dispoziția alin.(2) art.229 Cod de procedură penală potrivit căreia, *instanța de judecată poate obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare...* Norma dată nu poartă un caracter imperativ, ci unul facultativ, lăsând la discreția instanței de a hotărâ asupra chestiunii plății cheltuielilor judiciare, ținând cont de împrejurările cauzei și suportării acestor cheltuieli.

Prin urmare, se reține că procurorul solicită încasarea de la Uzunov Maxim a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului, în sumă de 9 662 lei, ce constituie cheltuieli pentru efectuarea rapoartelor de expertiză judiciară, cheltuieli suportate pentru efectuarea unor acțiuni de urmărire penală întru instrumentarea prezentei cauze penale, fără a-și argumenta suficient cerințele, ținând cont de circumstanțele speței.

Cu referire la argumentul procurorului, prin care menționează exemple de practică judiciară a Curții de Apel Cahul, de recuperare de către inculpați a cheltuielilor judiciare, instanța de recurs reține că, modelele de practică judiciară a CSJ, procurorul doar le-a indicat, fără a-și argumenta opinia și legătura acestora cu speța dată.

Nu pot fi reținute în vederea admiterii recursului nici argumentele procurorului precum că instanța de apel nu a emis o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum cer prevederile art.397 pct. 5) și art.416 Cod de procedură penală.

În baza celor expuse, Colegiul penal conchide că, în cauză nu au fost admise erori de drept și lipsesc temeiuri de casare a soluției adoptate. Instanța de apel s-a pronunțat motivat asupra tuturor argumentelor indicate în apel și hotărârea atacată cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, ceea ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

Cu referire la recursul ordinar declarat de către avocatul Dunas Andrei în numele inculpatului.

Analizând argumentele menționate în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de recurs le apreciază ca neîntemeiate și pasibile respingerii din următoarele motive.

Colegiul penal atestă, că argumentele din recurs preponderent sunt aceleași care au fost invocate și în cererea de apel și se fundamentează pe dezacordul cu modalitatea de apreciere a probelor, în privința cărora instanța de apel s-a pronunțat în mod argumentat și detaliat și reiterarea cărora nu o consideră necesară.

Colegiul penal respinge ca fiind declarative afirmațiile recurentului prin care se susține că instanța de apel nu a luat în considerare argumentele susținute de apărare în apel. Aceasta deoarece, verificând minuțios decizia recurată în raport cu argumentele invocate în apel, Colegiul penal ajunge la concluzia că apărarea a primit răspuns la argumentele înaintate, iar simplul dezacord al titularului cererii de recurs cu soluția pronunțată în speță nu constituie temei de admitere a recursului în sensul formulat.

De asemenea, Colegiul penal menționează că nu pot fi reținute argumentele apărării cu privire la faptul că decizia instanței de apel este una nemotivată, deoarece motivarea unei hotărâri reprezintă un proces de analiză și sinteză a actelor și lucrărilor dosarului care nu presupune în mod necesar expunerea tuturor elementelor amănunțit, atât timp cât sunt valorificate toate aspectele relevante din punct de vedere probatoriu și sunt menționate componentele obligatorii ale unei motivări a hotărârii penale, așa cum s-a procedat în speță.

Instanța de recurs amintește, că în numeroase hotărâri ale Curții Europene a Drepturilor Omului, s-a statuat următoarele: „art.6 obligă instanțele să-și motiveze deciziile, însă nu trebuie interpretat ca impunând un răspuns detaliat pentru toate argumentele avansate de către părți. Întinderea acestei obligații de motivare poate varia după natura deciziei și nu poate fi analizată decât în lumina circumstanțelor fiecărei spețe” (*decizia Driemond Bouw BV vs Olanda, 02.02.1999*).

În conformitate cu materialele cauzei, Uzunov Maxim a fost recunoscut vinovat de către prima instanță în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art.art.264 alin.(4), 266 Cod penal, concluzia căreia a fost menținută de către instanța de apel, care a constatat, că prima instanță corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art.101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenții,

veridicității și coroborării lor, corect ajungând la concluzia privind vinovăția inculpatului, totodată reținând și încadrarea juridică a faptelor săvârșite de către acesta.

Mai mult, Colegiul penal consideră necesar a menționa că, potrivit raportului de expertiză nr. 0679 din 22 decembrie 2015 se desprinde că, nu au fost depistate defecțiuni tehnice la automobilul de model "Dayhatsu Materia", cu numărul de înmatriculare TR AL 869, impactul putea fi evitat, iar conducătorul dispunea de abilități tehnice prin frânare, prevenind astfel impactul cu ciclistul (vol. I, f.d.122-126). Inculpatul nu neagă faptul că este vinovat de producerea accidentului și nici că a plecat de la fața locului, fapt confirmat și prin declarațiile martorilor audiați pe prezenta cauză, inclusiv Telpiz Tamara și Domulșci Natalia, martorii la care se face referire de partea apărării, precum că în acea zi Uzunov Maxim nu ar fi fost în stare de ebrietate și că ar fi consumat alcool după accident (f.d.155-158, 163-164 vol. III).

Mai mult ca atât, faptul că Uzunov Maxim a tamponat victima și că a părăsit locul accidentului este confirmat din declarațiile martorilor Nicu Serghei, Belioglo Ivan, Delibaltova Elena, Chirova Alla, Rizov Serghei, audiați pe prezenta cauză, și care coroborează și se completează cu celelalte probe anexate la dosar. Toți martorii audiați au indicat că după ce au auzit zgomotul caracteristic accidentului rutier, au văzut mașina lui Uzunov Maxim, deteriorată în partea din față, acesta a coborât din mașină, din partea din față a mașinii a ferit ceva și chiar de au strigat la el să sune la ambulanță, acesta i-a ignorat, s-a urcat în mașină și și-a continuat drumul. La fel, din declarațiile martorilor rezultă că, aceștia au menționat că locul accidentului era iluminat, în acea zi nu era ceață, vizibilitatea era bună, se vedea la 50 – 100 m (f.d.140-142; 143-146, 150-152, 161-162 vol. III). Declarațiile coroborează cu raportul de expertiză nr.0679 din 22 decembrie 2015, din care la fel se desprinde că impactul cu ciclistul putea fi evitat, chiar dacă biciclistul a apărut pe neașteptate. Mai mult, martorii Ceban Natalia și Vitcov Piotr au declarat că Pavel Dumitru în acea seară nu era în stare de ebrietate (f.d.147-149 vol. III), pe când materialele dosarului demonstrează faptul că inculpatul Uzunov Maxim a condus unitatea de transport în stare de ebrietate.

Astfel, Colegiul penal atestă că, respectând prevederile art.101 alin.(3) Cod de procedură penală, unde este stipulat că nici o probă din dosar nu are o valoare prestabilită pentru instanță, instanța de apel a examinat toate probele din dosar și nu a dat prioritate celor în favoarea condamnării inculpatului, ci coroborându-le, le-a analizat în ansamblu lor, apreciind just că ele sunt suficiente pentru a fundamenta o acuzație penală și a-i incrimina lui Uzunov Maxim săvârșirea infracțiunilor incriminate.

De asemenea, analizând conținutul recursului declarant, instanța de recurs a stabilit că nu este clară poziția inculpatului, deoarece pe de o parte acesta nu recunoaște vinovăția în comiterea infracțiunilor imputate, criticând decizia recurată și materialele cauzei deduse judecății, dar pe de altă parte menționează că, se căiește de cele comise și solicită aplicarea prevederilor art.90 Cod penal în privința sa.

Așa dar, analizând solicitarea recurentului referitor la suspendarea executării pedepsei stabilite în conformitate cu prevederile art.90 Cod penal, Colegiul constată că instanța de apel și-a argumentat soluția la acest capitol și a motivat hotărârea pronunțată invocând motive clare din care considerent a ajuns la concluzia că în privința inculpatului, urmează a fi stabilită pedeapsa închisorii în baza căreia a fost declarat vinovat și anume - 6 ani 6 luni închisoare și

din care considerente dispunerea suspendării executării pedepsei nu va asigura atingerea scopului prevăzut la art.61 Cod penal.

La acest capitol, instanța de recurs remarcă faptul că, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni, urmează a-i fi aplicată o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii legii în baza căreia persoana se declară vinovată. Totodată, pedeapsa se aplică în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a Codului Penal.

Conform principiului individualizării pedepsei, prevăzut de art.7 Cod penal, în coroborare cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, reflectate la art.75 alin.(1) Cod penal, la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont **de gravitatea infracțiunii săvârșite**, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Pedeapsa aplicată vinovatului, trebuie să fie echitabilă, legală și individualizată, capabilă să restabilească echitatea socială și să realizeze scopurile legii și pedepsei penale, prevăzute la art.61 Cod penal.

Colegiul penal ține să menționeze că recurentul în argumentarea solicitării sale privind necesitatea stabilirii unei pedepse mai blânde non privative de libertate **pune accentul doar pe personalitatea inculpatului**, însă a omis faptul că la stabilirea pedepsei instanțele sunt obligate să ia în considerație și alte criterii de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi **gravitatea infracțiunii săvârșite**, motivul acesteia **și urmările survenite**. Așadar, instanța de recurs consideră că, instanțele de fond întemeiat au conchis că împrejurările prezentei cauze penale, îndeosebi cele reținute ce vizează personalitatea inculpatului nu sunt suficiente pentru a aplica prevederile art.90 alin.(1) Cod penal, or acestea au fost luate în considerație la stabilirea termenului de pedeapsă, iar potrivit practicii judiciare constante în cazul în care instanța de judecată a constatat circumstanțe atenuante și a redus pedeapsa, aceste circumstanțe nu mai pot servi temei de aplicarea prevederilor art.90 Cod penal.

Totodată, instanță de recurs consideră că, în speță, instanță de apel a respectat cerințele de motivare referitor la procedura executării pedepsei de către inculpat, or nu pot fi neglijate consecințele irecuperabile care au survenit decesul unei persoane tinere.

Tot aici, Colegiul penal ține să menționeze că, inculpatul a comis o infracțiune, care atentează la valoarea primordială protejată de legea penală – viață și sănătatea persoanei, or, dreptul la viață al oricărei persoane prevăzut de art.2 CEDO prevalează asupra altor drepturi, iar Curtea Europeană acordă dreptului la viață o semnificație cu totul aparte situându-l printre articolele primordiale ale Convenției.

În asemenea situație, pentru a fi atins scopul legii penale de restabilire a echității sociale, urmează a se interveni prompt, cu aplicarea unor pedepse reale cu executare, pentru ca inculpatul, precum și alte persoane să-și facă concluziile de rigoare, pentru a nu fi admise pe viitor săvârșirea unor astfel de fapte prejudiciabile, calificate ca infracțiuni.

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră, că instanța de apel legal și întemeiat a menținut încadrarea juridică a faptelor săvârșite de către inculpat, deoarece la judecarea apelurilor declarate, instanța a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art.art.414 alin.(1), (5) și 417 alin.(8) Cod de procedură penală, și în hotărârea

adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelurile declarate, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct.5 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Potrivit jurisprudenței CtEDO, în asemenea situație, nu se mai impune o reevaluare a conținutului mijloacelor de probă, acestea demonstrând cu prisosință soluția dată de instanțele de fond. Or, în cazul în care instanțele de fond și-au motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările, care confirmă sau infirmă o acuzație penală, pentru a permite părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției acestor instanțe (*hotărârile CEDO Garcia Ruis c. Spaniei, Helle c. Finlandei*).

Față de cele ce preced, Colegiul penal atestă, că instanța de apel la judecarea cauzei în ordine de apel nu a comis erori de drept, care ar genera casarea deciziei adoptate, fapt ce impune inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate ca fiind vădit neîntemeiate.

7. În temeiul art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Tomița Mihail și de către avocatul Dunas Andrei în numele inculpatului Uzunov Maxim, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 27 noiembrie 2019, în cauza penală privindu-l pe *Uzunov Maxim xxxx*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la 22 octombrie 2020.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac